de Panorama

Rebellenclub

WEEKBLAD VOOR DE JEUGD

VIJFDE JAARGANG
No 31 — 31 JULI 1954

Alleen voor abonné's van PANORAMA
5 ct.

ALTIJD BAAS BOVEN BAAS

Saib, de kleine visser

In een klein negerdorpje aan de kust van Afrika, ver hier vandaan, woonde een arme vissersjongen, Saib, die voor zijn oude moeder geld moest verdienen om te kunnen leven. Daarom trok de dertienjarige jongen met enkele van zijn zwarte vriendjes elke dag in een klein vissersvaartuigje de zee op om vis te vangen, die hij dan op de markt voor een klein bedrag aan andere inboorlingen kon verkopen.

„We zullen nooit rijk worden," zei zijn oude moeder op een dag tegen Saib, toen haar zoontje moedeloos aan haar voeten zat en verdrietig was, omdat hij alsmaar moest werken en nooit eens met zijn vriendjes een leuk spel kon spelen. „We zullen nooit rijk worden, Saib," herhaalde de oude moeder, „maar als ik dood ben, zul je niet meer zo hard hoeven werken als nu."

„Nee, nee," snikte Saib, terwijl hij zijn gezicht in haar schoot legde. „U mag niet doodgaan, want zonder u kan ik niet leven. Ik zal hard werken, moeder; ik zal veel vis vangen en als we zuinig leven, kunnen we misschien wat oversparen om een geweer te kopen. Dan kan ik gaan jagen in de bossen, want dat doe ik veel liever."

„Goed, mijn jongen," hernam het oudje. „We zullen flink sparen. Met veel geld kun je de hele wereld kopen en misschien gelukkiger worden dan nu."

Vol goede moed trok Saib de volgende morgen voor dag en dauw naar het strand, waar zijn vissersbootje voor anker lag. Niemand van zijn vriendjes was er nog en peinzend staarde de negerjongen naar de verte, naar het verre land overzee, waarvandaan elke dag de zon kwam. Saib stond lang te mijmeren over die vreemde wereld, die achter de zee lag en waarover hij wel eens had horen vertellen, toen hij in de verte hoorde roepen. „Saib! Saib!"

De jongen keek om. Daar kwamen zijn vriendjes aangerend.

„Saib, luister eens," hijgde een lange jongen, die Wina heette. „Vannacht heeft mijn oom, de tovenaar, gezegd, dat het vandaag op zee zou gaan stormen en dat we niet moesten uitvaren. Als we het toch deden, hadden we kans om te verdrinken."

Rustig luisterde Saib naar het verhaal van Wina, wiens oom bekendstond om zijn wijsheid. „Kom, jò, we blijven vandaag thuis en gaan in het bos een mooi spel spelen," probeerde Wina de kleine Saib over te halen. Ook de andere jongens hadden besloten thuis te blijven, maar Saib dacht eerst diep na en zei toen: „Het spijt me, Wina. Ik zal niet met jullie meedoen. Ik ga vandaag vissen."

„Maar dat kún je niet doen!" schreeuwden Wina en zijn vriendjes. „Dat kún je niet doen, Saib. Oom heeft gezegd dat je zult verdrinken en wat oom zegt, komt altijd uit. Hij is tovenaar en hij leest in de sterren," verduidelijkte Wina. Saib dacht er aan, wat hij de vorige avond met zijn oude moedertje had besproken. Ze zouden sparen en rijk worden. Maar.... maar als Wina's oom nu eens gelijk had. Als er een erge storm zou komen en als hij daarbij in zee zou verdrinken? Wat zou er dan met zijn moeder moeten gebeuren?

Saib staarde zwijgend naar de horizon, waar het al lichter werd. Straks zou de zon opkomen en dan zou hij beslist moeten hebben, wat hij deed. Diep dacht hij na en draaide zich toen ineens om: „Nee, Wina, ik ga vandaag vissen. We hebben het geld veel te hard nodig. Ik ga helemaal alleen, maar zal niet te ver wegvaren. Zeg maar tegen mijn moeder, dat ik toch ben gegaan. Als ik vanavond, voordat de maan boven de tweede heuveltop staat, niet terug ben, betekent dat, dat de zee en de storm sterker zijn geweest dan ik."

Toen hij dit gezegd had, liep Saib met ferme stappen naar de zee,

waar zijn bootje lag. Hij stapte er in, hees het kleine, donkerbruine zeil, gooide het anker los en voer weg. Speels dobberde het slanke schuitje over de golven. De zon kwam reeds op en het beloofde een prachtige dag te worden. Na twee uur varen was Saib ver genoeg in zee om zijn netten te kunnen uitgooien. Hij hoopte een goede vangst te hebben, want hij dacht aan zijn moeder en het geld, dat hij nodig had om rijk te worden.

Het geluk was niet met hem, want die middag had hij na een hele dag werken nog geen tien vissen gevangen. Haast wanhopig gooide hij voor het laatst zijn netten uit, toen hij heel in de verte boven het water een vreemd licht zag. Even later stak een kleine storm op en toen herinnerde Saib zich plotseling weer wat de oom van Wina die nacht had voorspeld. „Wat moet ik doen?" vroeg de kleine Saib zich angstig af. „Ik heb nog niets gevangen. Straks is het donker en dan komt de storm misschien opzetten."

Hij dacht wéér aan zijn moeder, en nam toen een kloek besluit. Hij zou zo gauw mogelijk huiswaarts gaan en proberen voor de storm het strand te hebben bereikt. Onmiddellijk begon hij het pas uitgeworpen net binnen te halen, maar.... wat was dat? Had hij tenslotte toch nog een goede vangst gedaan? Het net woog loodzwaar en slechts met de grootste krachtsinspanning gelukte het hem dit binnen te halen. Met alles wat er in zat. Hé, wat is dat? dacht Saib verwonderd bij zichzelf. Wat een enorme vis. Zoiets heb ik nog nooit gezien. Hij keek goed, wreef zijn ogen uit en zag voor zijn voeten in het bootje een vreemdsoortige vis liggen van wel één meter lengte. De vinnen van het dier leken wel armen en poten en de bek had iets weg van een mensenhoofd.

Veel tijd echter om over zijn vreemde vangst na te denken had Saib niet, want de wind werd sterker en rukte met kracht aan zijn zeil. Daarom gooide Saib het roer om en keerde landwaarts. Flinke rukwinden achtervolgden hem, maar zijn ranke schuitje danste licht dobberend over de golven in de richting van zijn huisje.

Hé, wat is dat? dacht Saib verwonderd bij zichzelf.

In de verte op het strand zag hij kleine figuurtjes heen en weer lopen, en toen hij dichterbij kwam, ontdekte hij Wina en zijn vriendjes, die de storm ongetwijfeld hadden zien aankomen en nu naar hem stonden uit te kijken.

Een kwartiertje later trokken de jongens het vissersbootje op het strand.

„Kijk eens, jongens! Kijk eens wat ik gevangen heb!" juichte Saib. „Een wondervis met armen en benen en een mensenhoofd!"

Als met stomheid geslagen keken de jongens in het bootje naar de merkwaardige vis. Met zijn allen droegen ze het vreemde dier naar het dorp, naar de hut waar Saib woonde.

Saib's moeder, een oude, wijze vrouw als zij was, zag onmiddellijk dat ze met iets bijzonders te doen had en liet het dorpshoofd waarschuwen. Nadat het hoofd de schamele hut met zijn bezoek had vereerd om naar de vreemde vis te kijken, zond hij onmiddellijk een koerier naar de stad om de blanke medicijnman te waarschuwen. Ook deze blanke kwam kijken in Saib's hut en de volgende dag reeds waren er wel twintig blanken, die allen veel belangstelling voor het wonderlijke dier hadden. „Zoiets heb ik nog nooit gezien," beweerde een van hen en ook de anderen schudden niet begrijpend het hoofd.

De blanken schenen geleerden te zijn, die de vis wilden meenemen om hem aan een onderzoek te onderwerpen.

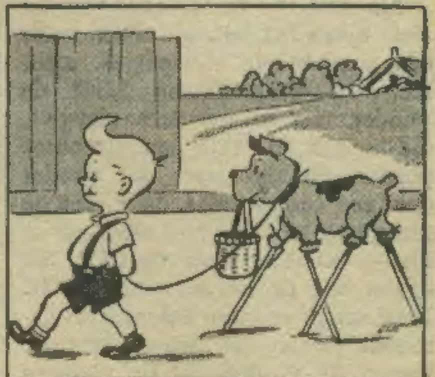
„Maar grote heren," stamelde Saib's moeder. „Mijn zoon heeft de vis gevangen, omdat we geld nodig hebben om een geweer te kopen en rijk te worden."

Een glimlach kwam om de mond van een van de geleerden, die het hoofd van deze blanke mannen scheen te zijn. „We zullen u de vis natuurlijk betalen, moedertje,"

UIT DE LUIERJAREN VAN SJORS

sprak hij. „Hoeveel wilt u, dat wij er voor geven?"

Saib's moeder was verstandig genoeg om niet zelf een prijs te noemen en daarom zei ze: „Net zo veel, als hij de grote heren waard is."

En toen gebeurde er iets, dat Saib nooit had durven dromen. De blanke heer haalde zijn geldbuidel voor de dag en betaalde Saib's moeder honderd goudstukken. Honderd goudstukken voor deze ene vis!

„Ik ben u erg dankbaar, grote en machtige blanke heren," stamelde Saib's moeder verlegen. „Maar dit is werkelijk te veel voor ons. Hiervoor kunnen we wel tien geweren kopen."

„Uw zoon heeft ons een grote dienst bewezen, moedertje," weerde de blanke heer met een handgebaar af. „Deze vis is ons best honderd goudstukken waard. En nu kunt u in een mooiere hut gaan wonen en mooiere kleren dragen. En nu kan uw zoon met een geweer op wild gaan schieten."

Met tranen in haar ogen bedankte de moeder de blanke heren voor hun edelmoedigheid en omhelsde zij haar dappere zoon, die de storm had getrotseerd om toch te gaan vissen en nu met een kostbare buit was binnengezeild. Nu waren zij rijk en hoefde Saib niet meer elke dag naar zee.

En zo kwam het geluk in het huisje van Saib.

VLINDERS

DE BLOEMEN VAN DE LUCHT

I

Vlinders noemt men wel de bloemen van de lucht. Dat is vast en zeker geen verkeerde benaming, want evenals de bloemen, treft men ook de vlinders in allerlei mooie kleuren aan: wit, geel, blauw, roodbruin en in allerlei schakeringen.

In het voorjaar komen ze al. Plotseling ziet men dan op een zonnige lentedag een koolwitje of een geel citroenvlindertje door de lucht zwenken. Later is de lucht er vol van en vallen ze zo erg niet meer op.

Laten we eens een artikel aan de vlinders wijden.

Als men een fladderende vlinder ziet, lijken het feitelijk alleen maar een paar mooie vleugeltjes, meer niet. In werkelijkheid heeft de vlinder vier uiterst tere vleugels, die bedekt zijn met een fijn soort poeder. Bekijkt men dat poeder door een vergrootglas, dan lijken de afzonderlijke korreltjes meer op de kleine schubjes van een vis. Ze liggen ook precies zo over elkaar. Deze schubjes laten echter heel gemakkelijk los. Als men een vlinder tussen de vingers bij de vleugels heeft gepakt, dan blijft er een deel van dat poeder op de vingers achter en worden de vleugels erg beschadigd, zo erg soms, dat de vlinder helemaal niet meer vliegen kan.

Vlinders zijn echte zonnekinderen, die niet kunnen leven bij nat of slecht weer. Zij zijn evenmin bestand tegen een ruwe behandeling. Bovendien leven ze maar enkele dagen. In die tijd vliegen ze van bloem tot bloem en zuigen daar wat nectar op. Om dat gemakkelijk te kunnen, hebben ze een lang tongetje, dat van binnen hol is en dat ze kunnen oprollen. We noemen het dan ook een roltong. Zo zijn ze in staat nectar, die zeer diep zit, uit de bloemen te halen, vooral uit de kamperfoelie. Bekijk zo'n bloem maar eens, dan valt het tevens op, dat de kamperfoelie heel erg lekker ruikt, vooral 's avonds. En nu zijn er ook vlinders, zoals de uilen, die vooral 's avonds vliegen. Ze worden door de lekkere reuk van de kamperfoelie aangetrokken en vinden dan tevens de heerlijke nectar. Men kan gerust ook eens proeven! Pluk dan van een kamperfoeliestruik maar eens een paar bloemen af, knijp onder van de lange bloemsporen een heel klein stukje af en zuig er maar aan. Men proeft dan een heerlijke, zoete smaak.

Heeft zo'n vlinder dus niets anders te doen dan maar een beetje rond te vliegen en te snoepen? Natuurlijk wel! Ieder dier, dus ook een vlinder, heeft een taak in de

natuur. En de taak van de vlinder is het leggen van eitjes. En dat kunnen de vlinders uitstekend, soms bij vele tientallen en honderdtallen tegelijk. Deze eitjes worden meestal gelegd op de bladeren van planten, struiken of bomen. En iedere vlindersoort heeft zijn eigen bladsoort. Een koolwitje legt altijd de eitjes op koolbladeren en nooit op het blad van brandnetels. Op de brandnetel legt een andere mooie vlinder altijd haar eitjes. Dat is de prachtige dagpauwoog, enzovoort.

Uit deze eitjes komen na een paar dagen kleine rupsjes. Heel kleine dingetjes, die echter ontzettend veel eten en daardoor heel hard groeien. En nu is het maar goed, dat het koolwitje zijn eitjes op het koolblad heeft gelegd, want de koolwitrupsen eten absoluut geen ander blad als voedsel. Zou men de rupsen vangen en op een eikeblad zetten, dan zouden ze bijna niet eten en slecht groeien. En zo gaat het met iedere rupsensoort.

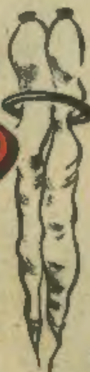
Maar dit is tevens de oorzaak dat de rupsen, die erg veel bladeren eten, uiterst schadelijk kunnen zijn. Een tuin met boerenkoolplanten kunnen ze helemaal oppeuzelen. De eigenlijke schuldigen zijn echter de vlinders, die de eitjes hebben gelegd.

Hebben de rupsen flink gegeten en zijn ze goed gegroeid, dan houden ze plotseling op met dat schrokken. Ze maken nu een klein kokertje om hun lichaam en dat noemen we de cocon. Uit heel dunne spindraadjes maken zij haar web. Net als de spinnen hebben zij in het lijfje een vloeistof, die onmiddellijk hard wordt wanneer het aan de buitenlucht wordt blootgesteld. Is dat coconnetje klaar, dan zit de rups er helemaal in.

En het is dat coconnetje, waarin zich iets heel eigenaardigs afspeelt. De rups verandert daarin namelijk weer in een vlinder.

In de meeste gevallen doorstaat de cocon de winter, en zodra het weer wat zachter wordt, komt de vlinder uit zijn kleine cel kruipen. En zo zien we ieder jaar weer een heleboel mooie „bloemen van de lucht” verschijnen. *v. d. B.*

ONZE WONDERE WERELD

WEE WORTELEN DIE BROEDERLIJK OF ZUSTERLIJK NAAST ELKAAR DWARS DOOR EEN RING ZIJN GEGROEID.

EZE TWAALF JAAR OUDE TERRIER KOOPT ZIJN EIGEN SUIKERKLONTJES. HIJ LOOPT NAAR DE WINKEL, HOUDT ZIJN POOT OP HET GELDSTUK EN LAAT HET EERST LOS WANNEER HIJ ZIJN SNOEPGOED HEEFT GEKREGEN.

E EERSTE NIEUWJAARSKAART, IN DE ACHTSTE EEUW GEZONDEN AAN DE KEIZER VAN JAPAN, EN NA 1200 JAAR NOG BEWAARD IN DE KEIZERLIJKE SCHATKAMER VAN NARA.

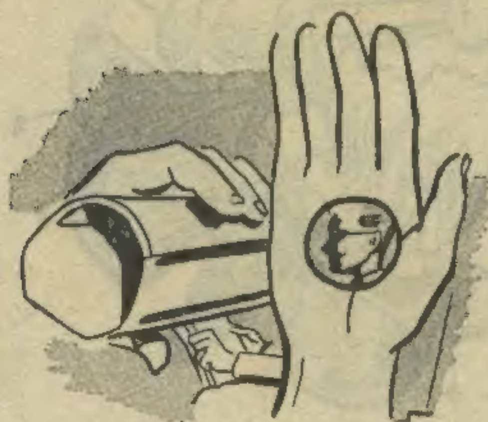
E SPOOKRUITER UIT 1635. TOEN SHAH GHAZI KAMAL TIJDENS EEN GEVECHT TE JHAJJAR ZIJN HOOFD VERLOOR, VLOOG ZIJN PAARD WEG VAN HET SLAGVELD, RECHT OP HUIS AAN, TERWIJL DE RUITER IN HET ZADEL BLEEF. EEN AFSTAND VAN 40 K M.

Een gat in je hand?

Wat we nu gaan doen is: bewijzen, dat een mens zelfs niet van zijn eigen ogen op aan kan.

Het materiaal, dat je er voor nodig hebt, is heel eenvoudig. Een kartonnen rol, zo een, waar poststukken in verzonden worden, of, als je dat niet hebt, een gewoon stuk (liefst donker) papier. Dat rol je op en doe er dan, om het bij elkaar te houden, een elastiekje omheen. Zo, nu gaan we beginnen. Houd de tube, die je van het papier gemaakt hebt, voor je linkeroog. Plaats dan je rechterhand, met de palm naar je toe gericht, tegen de zijkant van de tube aan, zoals op de tekening te zien is.

Houd *beide ogen open* en kijk nu strak naar een voorwerp, dat in de kamer staat. Als je dat doet, is het net of je door een gat in je rechterhand kijkt.

Probeer het maar! Het is een vreemde gewaarwording.

WIE WIST DIT?

Wie was „Copenhagen"?

Dat was de naam van het paard van de hertog van Wellington, waarop hij te Waterloo reed van vier uur in de morgen tot twaalf uur 's nachts. Het was kastanjebruin. Jarenlang bleef het trouwe dier „met pensioen" op het goed van de hertog en het stierf, zo goed als blind, op zevenentwintigjarige leeftijd in 1835. Het werd begraven met militaire eer.

Moeder

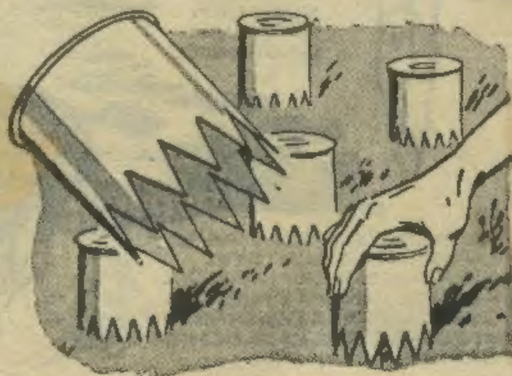
Er zijn op zijn minst twintig talen, waarin het woord „moeder" begint met de letter m. Arisch: ma; — Sanskriet: mata; — Perzisch: mader; — Grieks: meter; — Bulgaars: mati; — Russisch: mate; — Latijn: mater; — Spaans: madre; — Portugees: madre; — Italiaans: madre; — Pools: matka; — Duits: Mutter; — Nederlands: moeder; — Frans: mère; — Zweeds: moder; — Deens: moder; — IJslands: modhir; — Iers: mathair; — Provençaals: maire; — Litaus: mote; — Engels: mother, enzovoort.

Zinkt Gibraltar?

De geleerden bevestigen het en zeggen dat de beroemde rots op zekere dag onder de zeespiegel zal verdwijnen. De rots is samengesteld uit de schelpen van milliarden kleine zeediertjes en rust op een schelplaag die eens boven water uitstak en nu ondergedompeld is. Er zijn nog andere tekenen die er op wijzen dat de rots en alles wat er omheen is geleidelijk wegzakt. Maar dit gaat met een „vaartje" van amper dertig centimeter per honderd jaar en we hoeven er ons dus vooreerst nog geen zorgen over te maken.

Jonge plantjes

Wil men jonge plantjes of scheuten beveiligen tegen alles en nog wat, zet er dan een lege bus over, maar doe het zoals hier wordt afgebeeld. De punten stevig in de grond duwen. De openingen dienen voor voldoende luchttoevoer.

Vlugge Jan

DOOR C. v. BOVENKERK

Toen Jantje negen maanden was,
kroop hij de kamer rond,
die hij, laag bij de grond gezien,
een flinke vlakte vond!

Maar toen hij na een maand of zes
al lopen had geleerd,
leek hem de kamer veel te klein,
dus werd er geprobeerd

om — zijwaarts — langs de muur
de gang eens door te gaan.
Zo kwam hij, uitgeput en moe,
ook in de keuken aan.

Zijn loopveld breidde zich toen uit.
Voor moe werd hij „een strop":
hij liep haar steeds weer achterna
en kroop de trap al op.

Als dreumes van een jaar of vier
was Jan verbazend vlug;
moest hij soms 'n boodschap doen,
hij kwam weer zó terug.

't Ging hem nooit snel genoeg!
Hij vroeg een autoped
voor zijn verjaardag. Op die dag
— Jan was pas uit zijn bed —

werd er een thuisgebracht
en dadelijk uitgepakt.
De banden waren opgepompt,
de buizen rood gelakt.

Jan vond het ding erg mooi
en dankte pa en moe.
Hij mocht meteen per autoped
naar 't kleuterschooltje toe.

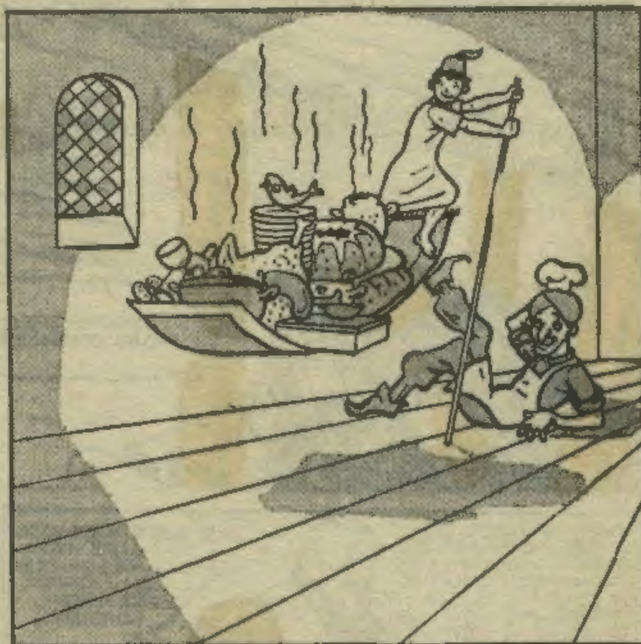
Des middags was 't druk op straat,
Jan's snelheid veel te groot,
zodat hij bij een scherpe bocht
te ver de straat op schoot.

Hij botste tegen 'n auto op.
Geen wonder, dat hij viel!
Zijn rechterbeen kwam juist terecht
tegen het achterwiel.

Nu zit zijn been in gipsverband.
Da's erg voor vlugge Jan.
„'k Zal blij zijn," zei de kleine baas,
„als ik weer lopen kan."

WANDILO STAAT VOOR NIETS!

7. Wandilo had nauwelijks twintig passen in het paleis gezet, toen hij vóór zich in de gang een vreemd tafereel ontwaarde: een lange man in koksgewaad had zichzelf boordevol vaatwerk gestapeld en deed nu wanhopige pogingen om zich voort te bewegen. Hij droeg schalen en borden en pannetjes en kopjes en schoteltjes op zijn armen, handen en hoofd en zelfs stond er een schaal op zijn ene voet, zodat hij alleen vooruit kon komen door heel voorzichtig voort te schuifelen. „Dat is een heel vreemd geval," mompelde Wandilo en hij stapte op de zonderlinge verschijning toe.

8. „Kan ik u misschien helpen?" vroeg Wandilo heel beleefd. Het antwoord verbaasde hem een beetje, want: „Nee," zei de man bedroefd. „Je bent zeker een nieuweling hier, anders zou je weten, dat ik niet te helpen ben. Ik breng de grootvizier zijn eten en daarvoor mag ik hem maar twee keer storen: één keer om zijn soep op te dienen en de tweede keer om de rest van het eten te brengen. En omdat de grootvizier de gierigste man ter wereld is, mag ik geen wagentje aanschaffen; en omdat de aanwezigheid van meer dan één bediende hem zenuwachtig maakt, mag ik mij door niemand laten helpen!" „En toch help ik u," zei Wandilo. En dat deed hij ook. De kok viel van verbazing omver. *(Wordt vervolgd)*

KIT KARSON, DE HEL

ONMIDDELLIJK VERTELDE IK ALLES AAN DUNCAN MUIR, DE BAAS VAN DE NEDERZETTING !....

MENEER MUIR, ER IS GEEN SECONDE TE VERLIEZEN ! DE ZWARTVOETEN ZIJN OP HET OORLOGSPAD ! EN ZIJ STAAN AAN DE KANT VAN DE NOORDWESTERS !

GOED GEDAAN, KIT ! WIJ ZULLEN OGENBLIKKELIJK DE WALLEN BEMANNEN !

MEISJE, GA JIJ LIEVER HET BLOKHUIS BINNEN ! DAAR BEN JE VEILIG ! DIT IS MANNENWERK !

GEEN KWESTIE VAN, VADER ! IK BLIJF BIJ U ! IK KAN DE GEWEREN LADEN EN DE GEWONDEN HELPEN ... DIT BETREFT OOK MIJ !

OP DAT MOMENT LIET DE MAN OP DE UITKIJKPOST EEN LUIDE KREET HOREN !

DEKKING ZOEKEN ! DAAR KOMEN ZE !

DE ROODHUIDEN HIELDEN STIL EN DE REUS OLSEN STAPTE NAAR VOREN, MET EEN WITTE VLAG !

LUISTER NAAR HETGEEN IK TE ZEGGEN HEB, MUIR ! JULLIE ZIJN HIER IN DIT GEBIED UITGEPRAAT ! WIJ NEMEN FORT YORK IN BESLAG ! ALS JE JE HERSENS GEBRUIKT, DAN KOMEN JULLIE NAAR BUITEN MET JE HANDEN IN DE HOOGTE ! GEEF JE OVER EN WIJ BELOVEN JULLIE VRIJE AFTOCHT ! DAAR GEEF IK JULLIE MIJN WOORD OP !

JOUW WOORD ! EEN RATELSLANG IS MEER TE VERTROUWEN DAN EEN WOORD VAN JOU ! WIJ ZULLEN TOT DE LAATSTE KOGEL BLIJVEN VECHTEN ! FORT YORK ZAL ZICH NOOIT OF TE NIMMER OVERGEVEN !

VADER ! WEES VOORZICHTIG ! DIE VERRADERLIJKE SCHURKEN ZULLEN U ZONDER MEER NEERSCHIETEN !!

EEN SALVO KOGELS EN PIJLEN TROF DE OMHEINING JUIST OP HET MOMENT DAT DUNCAN ERAF SPRONG !

UW DOCHTER HEEFT GELUK, MENEER MUIR ! GEEN RISICO MEER LOPEN ! WIJ ZULLEN IEDERE MAN DRINGEND NODIG HEBBEN OM ONS TE VERDEDIGEN !

TJONGE, DAT BETEKENT OORLOG, KIT ! MAAR ZO LANG WIJ LEVEN ZULLEN DIE SCHURKEN NOOIT EEN VOET IN FORT YORK ZETTEN !

LD VAN DE PRAIRIE

DOCH ONGEMERKT VANWEGE HET STRIJDGEWOEL, WAREN ENKELE NOORDWESTERLINGEN NAAR DE ACHTERKANT VAN HET FORT GEKROPEN....

GERUISLOOS WIERP SIMON FRASER HET TOUW MET DE HAAK OVER DE OMHEINING, EN KLOM TOEN ZACHT ZONDER ENIG LAWAAI NAAR BOVEN!

De sage van de

DOOR
J. TOEBOSCH

Op een eilandje midden in de Rijn, niet ver van Mainz, staat een eeuwenoude bouwval, die de Muizentoren genoemd wordt. Eigenlijk moest hij toltoren heten, omdat er vroeger van de voorbijvarende schepen tol geheven werd. De naam Muizentoren dankt de ruïne aan een sage.

Ongeveer acht eeuwen geleden, aldus verhaalt de legende, kwam in Mainz, dat toen een afzonderlijk staatje was, een zekere hertog Hatto aan de regering. Men had veel van hem verwacht en in het begin ging ook alles goed, maar al gauw toonde hij zich een afschuwelijke dwingeland, die zijn volk op allerlei wijzen verdrukte. Hij legde zware belastingen op, die met onverbiddelijke strengheid werden geïnd. Zo bepaalde hij, dat de boeren hun koren alleen op zijn molens mochten malen en dat het vierde deel aan hem moest worden afgestaan. Zodoende kreeg hij een ontzaglijke voorraad graan, die hij liet opstapelen in grote pakhuizen, waarover hij opzichters aanstelde. Later zou hij dan het graan met grote winst verkopen.

Spoedig kreeg hij daarvoor gelegenheid, want reeds het volgende jaar mislukte de oogst ten gevolge van het slechte weer. Zó slecht was de oogst, dat de boeren nauwelijks terugkregen, wat zij uitgezaaid hadden. Hongersnood liet dan ook niet op zich wachten.

Een uitgehongerde menigte trok naar het kasteel van Hatto en smeekte hem een gedeelte van zijn grote voorraad tegen billijke prijs af te staan. Maar met spot en hoon wees de hertog dit verzoek af. Toen er meer mensen kwamen, begon dat gebedel hem te vervelen en hij besloot er met geweld een eind aan te maken. Met een van zijn opzichters, een even grote schurk als hij, ontwierp hij een duivels plan.

Toen een grote menigte voor zijn paleis bijeen was, hield hij zich

Muizentoren

of hij medelijden had en zei: „Beste mensen, ik zal u helpen. Gaat met deze man naar mijn pakhuis. Daar zal hij u zoveel koren en meel geven als u nodig hebt."

Verheugd en dankbaar volgden de mensen de opzichter. Deze liet hen het magazijn binnengaan, sloot de deur en beval toen het gebouw aan vier zijden in brand te steken. Vanaf de toren van zijn kasteel zag de wrede Hatto het vreselijke schouwspel aan en riep uit toen hij de jammerkreten hoorde: „Luister eens, hoe ze als muizen piepen!"

Die woorden hoorde een oude, gebrekkige vrouw, die ook gehoopt had meel te krijgen, maar te laat was gekomen. En dreigend riep ze uit: „Wacht maar, beestmens! Ge zult uw straf niet ontgaan! De ratten en muizen zullen uw koren en meel en daarna uzelf opeten!" Een ogenblik later stortte het gebouw met donderend geraas in en begroef de ongelukkigen onder de puinhopen....

Het was nacht. Hatto lag op zijn donzen bed. Hij was tevreden, want nu zou hij van dat bedelgespuis geen last meer hebben. Daar hoorde hij geritsel; hij keek op en zag bij het schijnsel van de zilveren nachtlamp muizen door de kamer lopen.... Ze klommen in zijn bed, liepen over de deken en over zijn gezicht.... En daar kwam ook een grote rat....

Hij sloeg op een bekken en beval de kamerdienaar bij het bed de wacht te houden. Maar van slapen kwam die nacht niets.

Op het gewone uur stond Hatto op. Hij wilde zich kleden, maar uit elk kledingstuk sprongen muizen. Hij ging naar de eetzaal en vond de bediende nog bezig met zijn ontbijt gereed te zetten. „Waarom is mijn ontbijt niet klaar?" vroeg hij bars.

„Genadige heer," antwoordde de hofmeester, „het is mijn schuld niet. De muizen hebben vannacht alles verteerd, wat voor uw ontbijt bestemd was, en daarom heb ik eerst nieuwe voorraad moeten laten halen. Heb een weinig geduld."

Een bediende trad binnen en meldde, dat een van de magazijnopzichters de hertog wenste te spreken.

Hevig ontsteld vertelde de opzichter: „Genadige heer, mijn pakhuis zit vol muizen en ratten. We konden er niets tegen doen. Als de knechts er honderd doodslaan, komen er duizend voor in de plaats. De hele voorraad hebben ze vernield."

Nog was Hatto niet van zijn schrik bekomen, toen reeds een tweede opzichter werd aangediend, die dezelfde tijding bracht. En even later kwam een derde.... een vierde.... een vijfde en allen vertelden, hoe het ongedierte in hun pakhuizen had huisgehouden. Al het koren, dat Hatto had opgestapeld om het met grote winst te verkopen, was in één enkele nacht een prooi van ratten en muizen geworden....

Van de kelders tot de zolder zat het hele kasteel weldra boordevol muizen en ratten. Ze zaten in de kledingstukken, in de kasten en laden, in potten en pannen, op de onmogelijkste plaatsen. En hoeveel er ook werden doodgeslagen, hun aantal nam steeds toe. De hertog vluchtte naar de woning van zijn eerste minister, maar nog geen uur was hij daar, of de beesten hadden hem bereikt. „Is dan heel Mainz een ratten- en muizennest geworden?" riep hij wanhopig uit. Toen bleek, dat niemand enige last van het ongedierte had.... alleen de hertog.

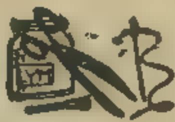
Ten einde raad vluchtte hij naar een kasteel, dat midden op een eiland stond. Hij waande zich daar geheel alleen en legde zich ter ruste....

Toen de volgende morgen zijn dienaars hem kwamen wekken, vertoonde zich een vreselijk schouwspel voor hun ogen: op de vloer van het vertrek lag het geraamte van hun meester, geheel afgeknaagd door duizenden ratten en muizen....

En sindsdien heet die toren in de volksmond: de Muizentoren.

Ze klommen in zijn bed, liepen over de deken en over zijn gezicht.

De kleine knutselaar

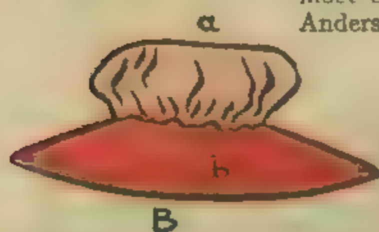
Een poppenhoedje

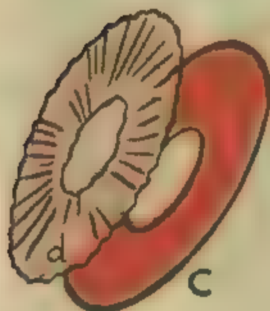

Knip uit wat stevig (niet te dik) karton twee randen, zoals fig. A aangeeft. Neem gekleurd crèpe-papier en vorm daar de „bol" (a) van het hoedje van. Die bol naai je vast aan rand b. Neem nu een tweede rand (c), even groot als de eerste en knip ook een derde rand (d) van gekleurd crèpepapier. Die rand plak je op c vast en het geheel naai je of plak je vast aan de eerste rand met de bol (D). Een paar bloemetjes opzij en een leuk gekleurd strikje om af te werken.

Natuurlijk moet je rekening houden met de grootte van het poppenhoofd. Je moet dus zien, dat je de opening in de drie randen niet te groot of te klein neemt. Anders krijg je een hoedje, dat „onder" of „boven" de maat is.

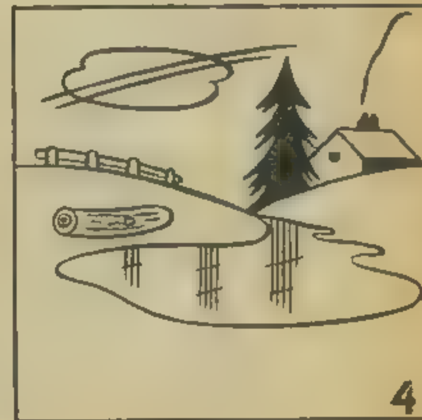

HOE TEKENEN WE DAT?

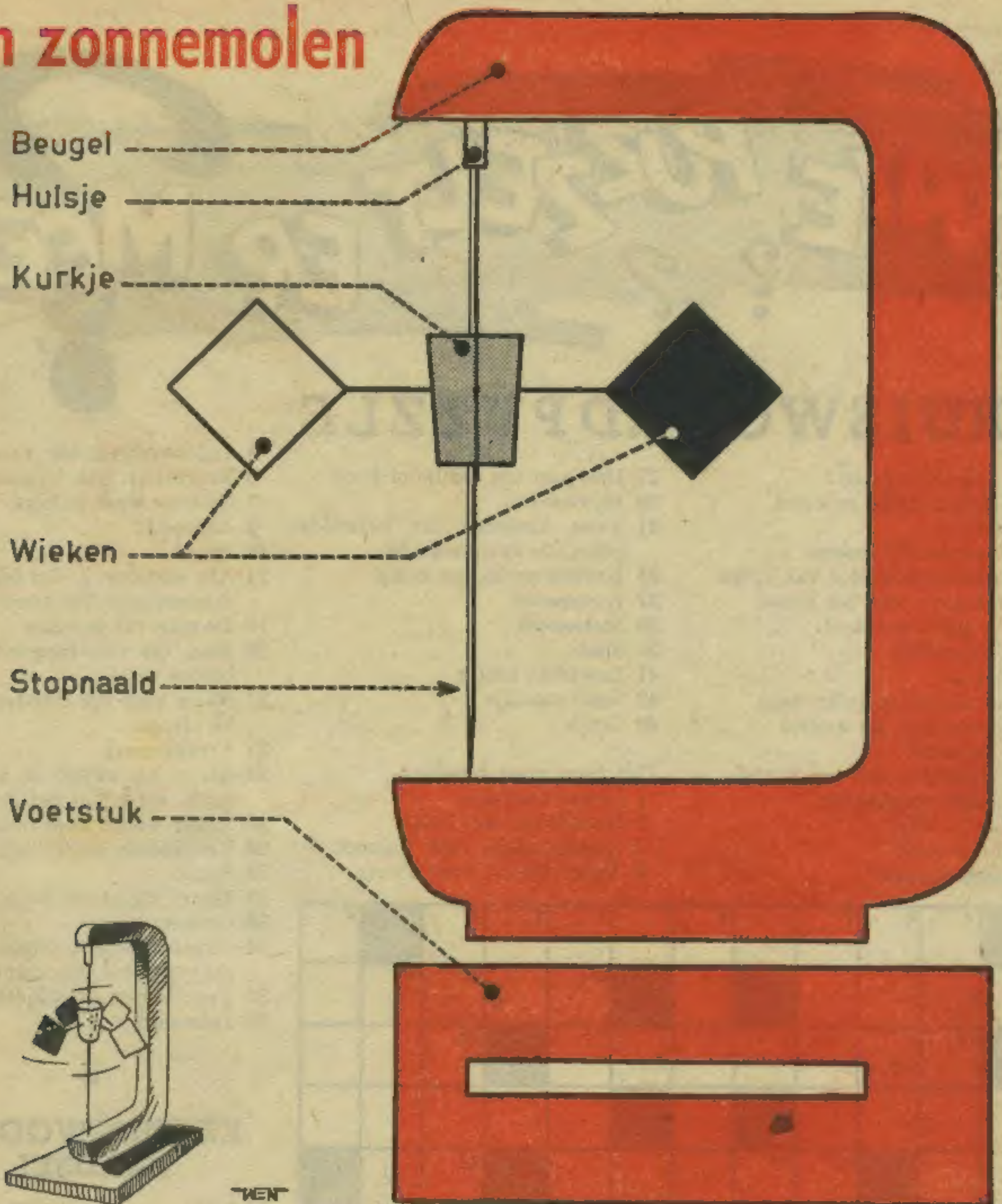

Een zonnemolen

Dit is een molentje, dat niet door de wind, maar door de zonnestralen in beweging gebracht wordt.

Allereerst hebben we er voor nodig: een grote stopnaald, ongeveer 10 cm lang. Als we die hebben, kunnen we gaan beginnen. We zagen eerst uit multiplex de beugel; de binnenhoogte moet 3 mm groter zijn dan de naald lang is. Daarna zagen we het voetstuk uit, eveneens van multiplex. (Let er op, dat de gleuf even breed is als de dikte van het hout.) Die twee delen zetten we met een beetje lijm in elkaar. Nu steken we de stopnaald door een kurkje en prikken in dit kurkje 4 flinke naalden. Dit zijn de armen van de wieken. De bladen van de wieken bestaan uit stukjes stevig papier van ongeveer 2 × 2 cm, die aan beide kanten van iedere naald tegen elkaar worden geplakt, zo, dat de naald er tussen zit. De stukjes papier laat je aan de ene kant wit en aan de andere kant maak je ze met Oostindische inkt zwart. Je begrijpt wel, dat dit zo moet gebeuren, dat je steeds aan de linkerkant van de molen een wit vlakje ziet en aan de rechterkant een zwart (zie tekening).

Tot slot zetten we de naald met de punt op de onderkant van de beugel en steken de bovenkant in een hulsje (dat doodgewoon een stukje is van een plastic limonaderietje). Dit hulsje zetten we met een druppeltje lijm vast.

We moeten er vooral goed aan denken, dat de grote naald zeer gemakkelijk moet kunnen draaien, dus niet vastprikken of -lijmen. Zet het molentje achter het raam in de zon en je zult zien, dat het gaat draaien dat het een lieve lust is.

Succes er mee!

WIE PUZZELT ER MEE?

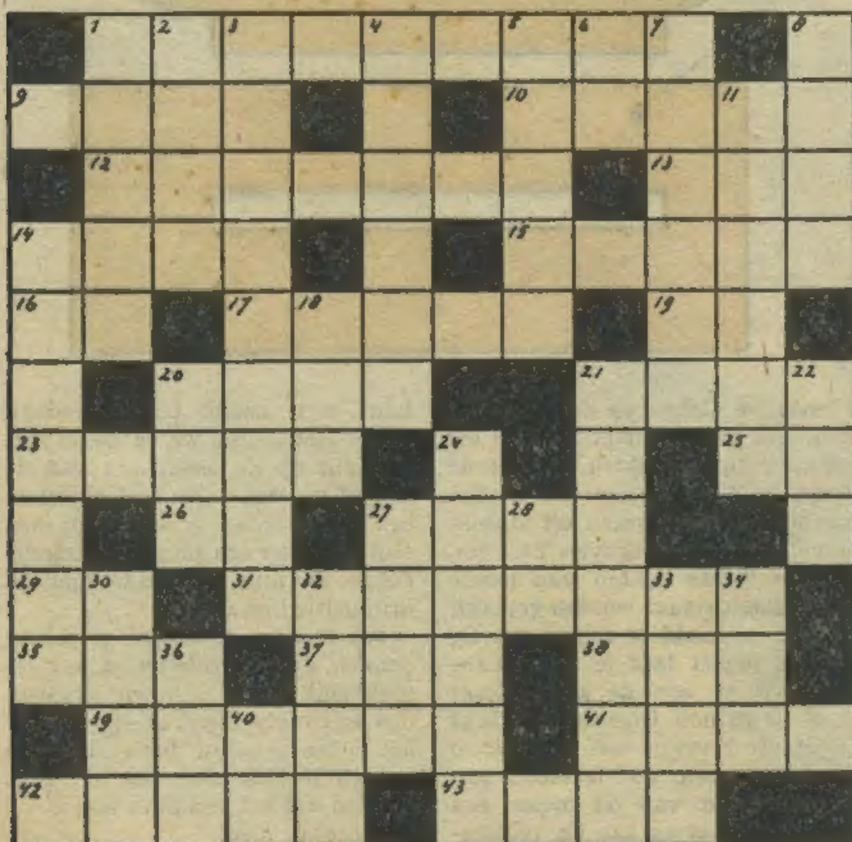
KRUISWOORDPUZZLE

Van links naar rechts:

1 Vervoermiddel met een motortje
9 Klein deeltje sneeuw
10 Tegenovergestelde van krom
12 Beweging van het hoofd
13 Op welke manier?
14 Verwonding
15 Bot
16 En dergelijke (afkorting)
17 Bruine laag op metaal
19 Voorzetsel
20 Verdikking van een wortel
21 Glazen verpakking
23 Zeer gelovig
25 Muzieknoot
26 Jongensnaam
27 Deel van een zaadje of boon
29 Bijwoord
31 Twee kinderen uit hetzelfde gezin, die even oud zijn
35 Kortere vorm van suffig
37 Boomsoort
38 Steensoort
39 Sinds
41 Een klein beetje
42 Smal straatje
43 Gelijk

Van boven naar beneden:

1 Lichte haarkleur
2 Hoofdstad van Italië
3 Andere naam voor walnoot
4 Ander woord voor toorts
5 Tegenovergestelde van scherts
6 Voorzetsel; ook bijwoord
7 Gebouw waar je leert
8 Autoped
11 Insect
14 Alle aardewerk, dat bij eten en drinken gebruikt wordt
18 De man van je tante
20 Man, die van eten koken zijn beroep maakt
21 Naam voor alle bloedverwanten bij elkaar
22 Vruchtennat
24 Als je iets zwaars in het water gooit, verdwijnt het in de......
27 Ander woord voor maal
28 Verouderde lengtemaat
30 Pauze
32 Hierin slaapt een baby
33 Ontkenning
34 Glinsterend zwart figuurtje, dat als versiering gebruikt wordt
36 Vrouwelijke sprookjesfiguur
39 Lidwoord

●

KETTINGWOORD-RAADSEL

SLAG
BERG
OLIE
ROOM
SCHOEN
KWAST
IJS
SMEER
VERF

Van deze negen woordjes moet je een ketting maken. We beginnen met het woordje SLAG en zoeken uit de rij een woordje, dat er bij past. Dat is ROOM. Nu hebben we dus SLAGROOM. Het volgende woord moet beginnen met het woordje ROOM. Daar zoek je weer een ander passend woordje bij. Je zet het achter ROOM en gebruikt het weer voor het begin van het volgende woord. Als je alle negen kleine woordjes hebt gebruikt, heb je acht grote woorden gekregen.

LETTERSOM

EENTOL + KUST = LOTUS-TEKEN

Dit is weer eens zo'n raar optelsommetje. Je weet wel, dat je de letters van de eerste twee woorden door elkaar moet gooien, net zo lang tot je twee andere goede woorden krijgt. Als je de juiste woorden gevonden hebt, zul je zien, dat de optelsom klopt, want het derde woord van de som bevat dezelfde letters.

●

RAADSELS

1. Hoe kun je bewijzen dat 20—22=88?
2. Hoe kan men 66 veranderen in een getal dat de helft groter is, zonder er iets aan toe te voegen?
3. Welke breuk heeft precies dezelfde waarde als je ze omkeert?
4. Ik heb tien vingers aan elke hand, vijfentwintig aan handen en voeten. Hoe verklaar je dat?
5. Wie draait zijn meester zijn rug toe en houdt in diens tegenwoordigheid zijn pet op het hoofd?
6. Wie laat zich verbranden om een geheim te bewaren?

TEKENPUZZLE

Dit is een vreemde tekening, vind je niet? Maar het is er dan ook een met een verrassing. Er zit namelijk een dier in verscholen. Als je de hokjes, waarin een klein puntje staat, zwart maakt, komt het te voorschijn. Maar als het in werkelijkheid zo op je af zou komen, wees dan maar voorzichtig!

OPLOSSINGEN VAN DE PUZZLES UIT ONS VORIG NUMMER

Kruiswoordpuzzle

	K	A	P	I	T	E	I	N		S
G	O	A	L		A		N	E	S	T
	P	I	O	E	N		D	E	Z	E
S	P	E	T		D	U	I	F		P
E	E	N	S			R	A		K	
I	N		E	V	E	N	A	A	R	
N		K	L	E	I		N	A	A	D
	G	R	I	E	K	S		N	A	R
S	L	A	N	G			O	L	I	E
L	A	N	G		D	A	M	E		G
A	S	S		G	A	R	A	G	E	

Raadsel voor beginners

LAM, RAM, JAM en HAM.

Spiraal-woordpuzzle

De spiraal ziet er zó uit:

R	U	P	S	T
M	P	A	D	I
O	E	N	E	E
T	T	T	E	R
S	I	E	G	O
U	E	R	E	V

In de vakjes 3-20-29-30-25-12 komt te staan PANTER.

Lettersom

PAARDEN + STAL = PAARDENSTAL

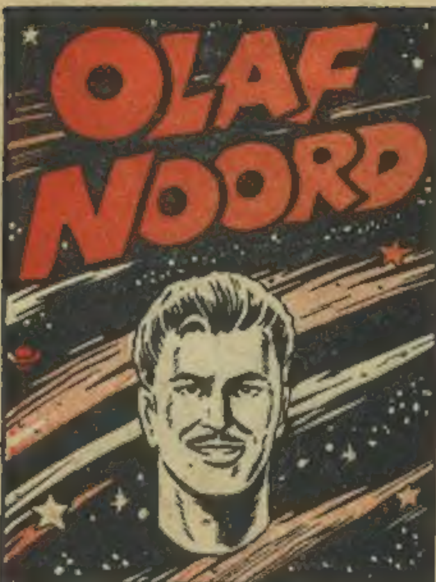
Invulpuzzle

K	A	M	P	V	U	U	R
H	A	N	D	D	O	E	K
T	U	L	P	E	B	O	L
T	H	E	E	M	U	T	S
T	O	V	E	N	A	A	R
T	E	V	R	E	D	E	N
K	O	E	T	S	I	E	R
N	A	A	I	S	T	E	R

Op de schuine rij van links boven naar rechts beneden lees je het woord KALENDER. Op de schuine rij van links beneden naar rechts boven het woord NOVEMBER.

Waarheen gaat de reis?

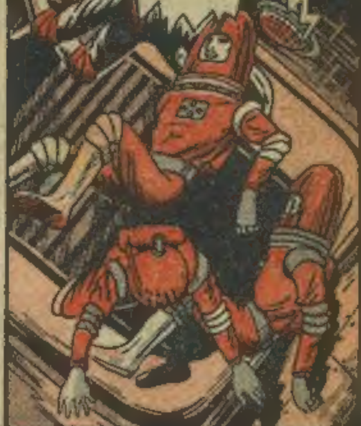
1. Bussum; 2. Almelo; 3. Kerkrade; 4. Geldrop.

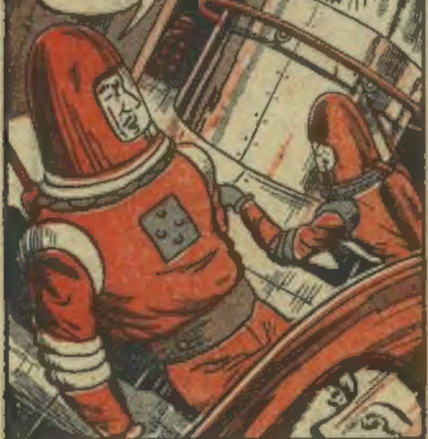

OLAF NOORD

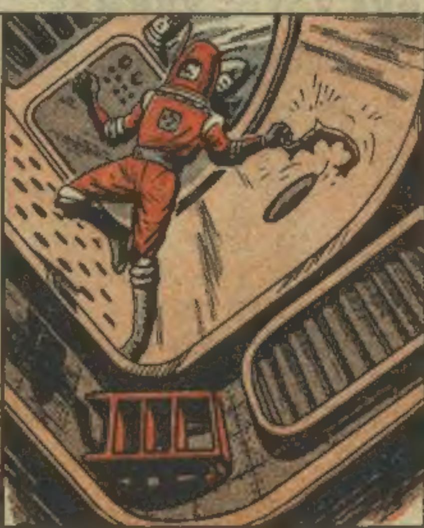

HIER SPREEKT RIWAN TOT DE UVURAN-EXPEDITIE! OPGELET, MANNEN! DE MAANMONSTERS GAAN ONS AANVALLEN. NEEMT PLAATS ACHTER DE STRAALKANONNEN MAAR VUURT NIET! DEZE WEZENS KUNNEN ONZE RUIMTESCHEPEN NIET BESCHADIGEN! DAARVOOR IS HET PANTSER TE STERK!

RIWAN VERGISTE ZICH ECHTER! TERWIJL HET EERSTE LICHT VAN DE OPKOMENDE SATURNUS AAN DE HORIZON VERSCHEEN, VIELEN DE MAANMONSTERS IN GROEPEN AAN EN MET HUN ENORME KRACHT TILDEN ZIJ DE „THULE" OP ALS EEN VEERTJE....

ONMIDDELLIJK WERDEN NU DE STRAALKANONNEN AFGEVUURD, MAAR DE GEHEIMZINNIGE WEZENS TROKKEN ZICH ER NIETS VAN AAN. ZIJ VLOGEN DWARS DOOR DE GEVAARLIJKE STRALEN HEEN ZONDER LETSEL OP TE LOPEN! ONDERTUSSEN SLEURDEN DE MONSTERS HET RUIMTESCHIP IN DE RICHTING VAN EEN DIEPE AFGROND....

HALLO, THULE! HIER SPREEKT ARDON VANUIT DE SCHOTEL! ER MOET EEN REDEN ZIJN WAAROM DE MONSTERS JULLIE AANVALLEN! WIJ WORDEN NAMELIJK HELEMAAL NIET AANGEVALLEN!!!

DAT IS VREEMD! ZAL HET JONGE MAANMONSTER DAT WE ALS PROEFKONIJN IN DE STOLP BEWAREN DE OORZAAK ZIJN? ER UIT MET DAT DING!!

SNEL GREEP OLAF HET JONGE MAANMONSTER EN BEREIKTE STRUIKELEND DE LUCHTSLUIZEN...

HIJ OPENDE EEN PATRIJSPOORT EN WIERP HET KLEINE MONSTER TUSSEN ZIJN ENORME SOORTGENOTEN. OLAF ZAG NOG JUIST EEN VUURSTRAAL AAN DE HEMEL VOORBIJFLITSEN. OP HETZELFDE MOMENT WANKELDE DE THULE. ZIJ LAGEN OP DE RAND VAN EEN DIEPE AFGROND...